

RAPPORTAGE

kwaliteitsonderzoeken en advisering sportvelden

GEMEENTE ALBRANDSWAARD

Opdrachtgever : Gemeente Albrandswaard
Postbus 1000
3160 GA ALBRANDSWAARD

Contactpersonen : de heer Q. Maas en de heer A. Bruijgoms

Datum : 17 juni 2015

Projectnummer : 150501646

Projectleider : de heer R. van den Brink

INHOUDSOPGAVE:

1.	INLEIDING	2
2.	BEVINDINGEN KWALITEITSBEOORDELING NATUURGRAS SPORTVELDEN	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Sportpark De Omloop te Rhooon.....	4
2.3	Sportpark Polder Albrandswaard te Poortugaal.....	12
3.	ONDERHOUDSADVIEZEN SPORTVELDEN	18
3.1	Algemeen	18
3.2	Algemene onderhoudsmaatregelen natuurgras sportvelden	18
3.3	Algemene onderhoudsmaatregelen kunstgras sportvelden.....	21
3.4	Zelfwerkzaamheden verenigingen	25
3.5	Specifieke onderhoudsmaatregelen natuurgras sportvelden sportpark De Omloop te Rhooon	27
3.6	Specifieke onderhoudsmaatregelen natuurgras sportvelden sportpark Polder Albrandswaard te Poortugaal.....	31

BIJLAGEN:

Bijlage 1: bemesting maatadviezen natuurgras sportvelden;

Bijlage 2: foto's bijzonderheden en/of onvolkomenheden natuurgras sportvelden;

Bijlage 3: standaard onderhouds- en beheermaatregelen natuurgras sportvelden.

1. INLEIDING

De gemeente Albrandswaard wil inzicht krijgen in de kwaliteit van negentien sportvelden in verband met op te stellen toekomstvisies voor diverse sportparken binnen de gemeente.

Onderstaande negentien sportvelden zijn beoordeeld:

- Sportpark De Omloop, 5 natuurgras wedstrijd voetbalvelden;
3 natuurgras training voetbalvelden/hoeken;
1 kunstgras voetbalveld;
- Sportpark Polder Albrandswaard, 6 natuurgras wedstrijd voetbalvelden;
2 kunstgras voetbalvelden;
- Sportpark RWA, 2 kunstgras korfbalvelden.

Om inzicht te krijgen in de huidige kwaliteit van de natuurgras- en kunstgras sportvelden en adviezen te verstrekken voor onderhoudsmaatregelen en theoretisch resterende levensduur van de kunstgras toplagen heeft de gemeente Albrandswaard aan Kiwa ISA Sport B.V. opdracht gegeven om kwaliteitsbeoordelingen uit te voeren op de sportvelden.

Naast voornoemde kwaliteitsbeoordelingen heeft de gemeente Albrandswaard opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een behoefteonderzoek op het sportpark De Omloop te Rhoon.

Opbouw van de rapportage

In hoofdstuk 2 zijn de bevindingen van de kwaliteitsbeoordeling op de natuurgras sportvelden verwerkt.

In hoofdstuk 3 zijn de bevindingen van de kwaliteitsopnames op de natuurgras sportvelden vertaald naar onderhoudsadviezen en zijn voor de kunstgras sportvelden algemene onderhoudsadviezen weergegeven.

In een separate rapportage is het behoefteonderzoek op het sportpark De Omloop te Rhoon uitgewerkt.

In separate rapportages zijn de bevindingen van de, op de kunstgras sportvelden uitgevoerde kwaliteitsbeoordelingen en sporttechnische metingen, afgekaderd en getoetst aan de betreffende sporttechnische norm (korfbal of voetbal) voor bestaande velden en zijn adviezen weergegeven.

In bijlage 1 zijn de bemesting maatadviezen voor de natuurgras sportvelden opgenomen.

In bijlage 2 zijn foto's weergegeven van bijzonderheden en/of onvolkomenheden op de natuurgras sportvelden.

In bijlage 3 zijn de standaard onderhouds- en beheermaatregelen voor natuurgras sportvelden opgenomen.

2. BEVINDINGEN KWALITEITSBEOORDELING NATUURGRAS SPORTVELDEN

2.1 Algemeen

Op 22 mei en 1 juni 2015 is door Kiwa ISA Sport B.V. een bezoek gebracht aan de natuurgras sportvelden gelegen op het sportpark De Omloop te Rhooon en het sportpark Polder Albrandswaard te Poortugaal. Door de heer R. van den Brink van Kiwa ISA Sport B.V. is onderzoek op de velden uitgevoerd. Voorafgaande aan de rondgang is door de heer A. Bruijgoms namens de gemeente Albrandswaard per mail, telefonisch en op de velden informatie verstrekt over uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden, bijzonderheden met betrekking tot de velden en de aanwezige drainagesystemen. Deze informatieverstrekking is als zinvol voor de verdere rapportage ervaren.

In de weken voorafgaande aan de opname is weinig neerslag van betekenis gevallen.

Om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de natuurgras sportvelden is een onderzoek uitgevoerd, waarbij door middel van een visuele inspectie en profielboringen per veld, gegevens zijn verzameld over:

- profielopbouw;
- bodemstructuur, eventuele storende lagen;
- waterhuishouding (gegevens over de aanwezige drainagesystemen en de werking ervan zijn aangeleverd door de gemeente Albrandswaard);
- stabiliteit toplaag;
- grasbestand en zodevorming;
- vlakheid.

De kwaliteit van de natuurgrasvelden is beoordeeld op de kenmerken bodem, waterhuishouding, vlakheid en grasbestand.

In de hierop volgende paragrafen wordt per sportpark een nadere uitleg gegeven over de bevindingen van de kwaliteitsbeoordeling van de afzonderlijke velden.

Van elk natuurgrasveld is tijdens het terreinbezoek een toplaagmonster genomen voor analyse in het laboratorium van Kiwa ISA Sport B.V.. Voor het opstellen van het bemestingsadvies worden de onderstaande kenmerken per veld als zogenaamde wegingsfactoren benut:

- samenstelling toplaag (percentage organische stof en leem);
- soort gebruik;
- bodemleven;
- beworteling;
- bespelingsintensiteit.

De bemestingsanalyses zijn opgenomen in **Bijlage 1**.

Foto's van bijzonderheden en/of onvolkomenheden zijn opgenomen in **Bijlage 2**.

NB. de kwaliteitsopname van de sporttechnische inrichtingselementen maakte geen onderdeel uit van de opdracht.

2.2 Sportpark De Omloop te Rhoon

SPORTPARK DE OMLOOP, RKS V WCR, VELD 1

Veldinformatie en bevindingen

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd		
aanlegjaar	1970		
laatste renovatie	2012		
bodem			
bodemprofiel	0 - 0.15 m, matig humeus, zwak lemig, matig fijn zand 0.15 - 0.30 à 0.35 m, matig humeus tot humusarm, zwak lemig, matig fijn tot matig grof zand (grof geaggregeerd) 0.30 à 0.35 - 0.60 m, klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	9.5	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	3.8	
bodemleven	redelijk		
bodemstructuur	redelijk, bovenlaag compact en in top gering verrijkt (zie foto 1)		
stabiliteit middenstrook	goed		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding			
	enkelvoudig drainagesysteem, aanlegjaar circa 1998, pvc-ribbelbuis met kokos omhulling en zandsleufvulling draindiepte 0.80 m en drainafstand onbekend laatste controle 2015		
	als gevolg van een compacte en gering verrijkte bovenlaag kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden		
vlakheid			
macroreliëf	vrij vlak, laagten in de doelgebieden		
microreliëf	als gevolg van (veel) speelschade, konijnenschade (zie foto 2) en polige grasmat hobbelig (zie foto 3)		
grasmat en grasbestand			
bewortelingsdiepte	redelijk		
onkruiden	niet waargenomen		
overige			
	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels zijn netjes omhoog vastgezet (zie foto 4) hoog gras bij doelpalen (zie foto 5)		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	redelijk/goed
waterhuishouding	redelijk/goed
vlakheid	matig/redelijk
grasbestand	matig/redelijk
kwaliteit veld	redelijk

SPORTPARK DE OMLOOP, RKS V WCR, VELD 2**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd en training		
aanlegjaar	1970		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - 0.15 m, matig humeus tot humeus, zwak lemig, matig fijn zand 0.15 - 0.30 à 0.35 m, matig humeus tot humusarm, zwak tot matig lemig, matig fijn tot matig grof zand 0.30 à 0.35 - 0.60 m, klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	9.6	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	5.2	
bodemleven	redelijk		
bodemstructuur	redelijk, bovenste lagen compact en gering viltvorming in de zijstroken		
stabiliteit middenstrook	goed		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding	enkelvoudig drainagesysteem, aanlegjaar 1970 en circa 1998, pvc-ribbelbuis met kokos omhulling en zandsleufvulling draindiepte 0.80 m en drainafstand onbekend laatste controle 2015		
	als gevolg van een compacte bovenlaag en geringe viltvorming kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden en intensiever gebruik		
vlakheid			
macroreliëf	vrij vlak, laagten in de doelgebieden		
microreliëf	als gevolg van (veel) speelschade, konijnenschade en polige grasmat hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	redelijk tot goed		
onkruiden	niet waargenomen		
overige	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels zijn netjes omhoog vastgezet hoog gras bij doelpalen		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	redelijk/goed
waterhuishouding	redelijk/goed
vlakheid	matig/redelijk
grasbestand	matig/redelijk
kwaliteit veld	redelijk

SPORTPARK DE OMLOOP, VV RHOON, VELD 1**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd		
aanlegjaar	1970		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - 0.10 à 0.15 m, matig humeus, zwak lemig, matig fijn zand 0.10 à 0.15 - 0.30 à 0.35 m, matig humeus, zwak tot matig lemig, matig fijn zand (bovenste circa 0.10 m grof geaggregeerd, zie foto 6) 0.30 à 0.35 - 0.60 m, klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	9.9	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	3.7	
bodemleven	redelijk		
bodemstructuur	redelijk, compacte bovenlaag, geringe viltvorming (zie foto 7) en tussenlaag met zandnesten		
stabiliteit middenstrook	redelijk, konijnengaten gevuld met zand (zie foto 8)		
stabiliteit zijstroken	redelijk, konijnengaten gevuld met zand		
waterhuishouding	enkelvoudig drainagesysteem, aanlegjaar circa 1998, pvc-ribbelbuis met kokos omhulling en zandsleufvulling draindiepte 0.80 m en drainafstand onbekend laatste controle 2015		
	als gevolg van een compacte bovenlaag en geringe viltvorming kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden tussenlaag houdt slecht vocht vast (zandnesten)		
vlakheid			
macroreliëf	redelijk, forse laagten in de doelgebieden		
microreliëf	als gevolg van (veel) speelschade, konijnenschade en polige grasmat (zie foto 9) hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	matig tot redelijk		
onkruiden	niet waargenomen		
overige	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels zijn netjes omhoog vastgezet hoog gras bij doelpalen (zie foto 10)		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	redelijk
waterhuishouding	redelijk
vlakheid	matig/redelijk
grasbestand	redelijk
kwaliteit veld	redelijk

SPORTPARK DE OMLOOP, VV RHOON, VELD 2**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd en training		
aanlegjaar	1970		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - circa 0.15 m, matig humeus, zwak lemig, matig fijn zand circa 0.15 - circa 0.35 m, matig humeus, zwak tot matig lemig, matig fijn zand (licht geaggregeerd) circa 0.35 - 0.60 m, klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	9.6	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	5.0	
bodemleven	redelijk tot goed		
bodemstructuur	redelijk tot goed, compacte bovenlaag en geringe viltvorming zijstroken		
stabiliteit middenstrook	goed		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding	enkelvoudig drainagesysteem, aanlegjaar 1970, pvc-ribbelbuis met kokos omhulling en zandsleufvulling draindiepte 0.60 m en drainafstand onbekend (slootpeil ligt hoger) laatste controle onbekend		
	als gevolg van een compacte bovenlaag en geringe viltvorming kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden en intensiever gebruik		
vlakheid			
macroreliëf	matig tot redelijk, (geringe) golvingen en laagten in de (pupillen)doelgebieden en as van het veld		
microreliëf	als gevolg van (geconcentreerde) speelschade (o.a. 16 meterlijn kantinezijde, zie foto's 11, 12 en 13) en polige grasmat hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	matig tot redelijk		
onkruiden	niet waargenomen		
overige	de belijning is netjes aangebracht dug outs op circa 2.40 m van de zijlijn (zie foto 14) de maaibeugels staan omlaag (hoog gras, zie foto 15) diverse losse oefen- en pupillendoelen		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	redelijk
waterhuishouding	redelijk
vlakheid	matig/redelijk
grasbestand	redelijk
kwaliteit veld	redelijk

SPORTPARK DE OMLOOP, VV RHOON, VELD 3**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd en training	
aanlegjaar	1970	
laatste renovatie		
bodem		
bodemprofiel	0 - circa 0.15 m, matig humeus tot humeus, zwak tot matig lemig, matig fijn zand circa 0.15 - circa 0.30 m, matig humeus, zwak tot matig lemig, matig fijn zand 0.30 - 0.60 m, klei	
% leem in top 0-0,10 m	2015	10.7
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	5.2
bodemleven	redelijk tot goed	
bodemstructuur	redelijk tot goed, compacte bovenlaag en geringe viltvorming	
stabiliteit middenstrook	redelijk tot goed	
stabiliteit zijstroken	redelijk tot goed	
waterhuishouding	enkelvoudig drainagesysteem, aanlegjaar 1970, pvc-ribbelbuis met kokos omhulling en zandsleufvulling draindiepte 0.60 m en drainafstand onbekend laatste controle onbekend	
	als gevolg van een compacte bovenlaag en geringe viltvorming kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden en intensiever gebruik	
vlakheid		
macroreliëf	redelijk, geringe golvingen en laagten in de doelgebieden en as van het veld	
microreliëf	als gevolg van (geconcentreerde) speelschade (kantinezijde, zie foto 16, konijnengaten (zie foto 17) en polige grasmat hobbelig	
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras	
bewortelingsdiepte	redelijk	
onkruiden	niet waargenomen	
overige	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels staan omlaag diverse losse oefen- en pupillendoelen	

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	redelijk/goed
waterhuishouding	redelijk/goed
vlakheid	matig/redelijk
grasbestand	matig/redelijk
kwaliteit veld	redelijk

SPORTPARK DE OMLOOP, TRAININGSVELD A**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, training		
aanlegjaar	1970		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - circa 0.10 à 0.15 m, matig humeus, matig lemig, matig grof zand circa 0.10 à 0.15 - circa 0.30 à 0.35 m, humusarm, leem arm tot zwak lemig, matig fijn tot matig grof zand circa 0.30 à 0.35 - 0.60 m, klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	11.3	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	3.3	
bodemleven	slecht		
bodemstructuur	matig, compacte bovenlaag met matig grof zand		
stabiliteit middenstrook	redelijk tot goed		
stabiliteit zijstroken	redelijk tot goed		
waterhuishouding	geen gegevens bekend		
	als gevolg van een compacte leemhoudende bovenlaag kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden en intensiever gebruik		
vlakheid			
macroreliëf	vrij vlak		
microreliëf	als gevolg van (geconcentreerde) speelschade (as veld) hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras vrij open/holle grasmat		
bewortelingsdiepte	matig		
onkruiden	niet waargenomen		
overige	mollenactiviteit uitloop noordzijde langs veld 2 diverse losse oefendoelen		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	matig/redelijk
waterhuishouding	redelijk/goed
vlakheid	redelijk/goed
grasbestand	matig
kwaliteit veld	matig/redelijk

SPORTPARK DE OMLOOP, TRAININGSVELD B**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, training		
aanlegjaar	1970		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - circa 0.10 à 0.15 m, matig humeus tot humusarm, zwak lemig, matig fijn tot matig grof zand circa 0.10 à 0.15 - circa 0.25 à 0.30 m, humusarm, zwak tot matig lemig, matig grof zand circa 0.25 à 0.30 - 0.60 m, klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	8.2	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	3.7	
bodemleven	matig		
bodemstructuur	matig tot redelijk, compacte bovenlaag met matig fijn tot matig grof zand		
stabiliteit middenstrook	goed tot vrij hard		
stabiliteit zijstroken	goed tot vrij hard		
waterhuishouding	drainagesysteem aanwezig, draandiepte 0.60 m geen verdere gegevens/controle bekend		
	als gevolg van een compacte bovenlaag kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden en intensiever gebruik		
vlakheid			
macroreliëf	redelijk, laagten in de doelgebieden		
microreliëf	als gevolg van (geconcentreerde) speelschade (doelgebieden en as veld, zie foto 18) en konijnengaten hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	matig tot redelijk		
onkruiden	geringe aanwezigheid van weegbree		
overige	scherpe uitstekende delen onderzijde doelpalen (zie foto 19) diverse losse- en twee vaste oefendoelen		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	matig/redelijk
waterhuishouding	redelijk
vlakheid	matig/redelijk
grasbestand	matig/redelijk
kwaliteit veld	matig/redelijk

SPORTPARK DE OMLOOP, TRAININGSVELD C**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, training		
aanlegjaar	1970		
laatste renovatie	2011		
bodem			
bodemprofiel	0 - circa 0.15 m, matig humeus, zwak tot matig lemig, matig fijn zand circa 0.15 - 0.25 à 0.30 m, matig humeus tot humusarm, matig lemig, matig fijn tot matig grof zand 0.25 à 0.30 - 0.60 m, klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	10.5	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	4.4	
bodemleven	redelijk		
bodemstructuur	redelijk, compacte bovenlaag, in top zijstroken viltvorming		
stabiliteit middenstrook	goed		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding	enkelvoudig drainagesysteem, aanlegjaar onbekend, pvc-ribbelbuis met kokos omhulling, sleufvulling onbekend, draandiepte 0.60 m en drainafstand onbekend laatste controle onbekend		
	als gevolg van een compacte bovenlaag en viltvorming kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden		
vlakheid			
macroreliëf	vrij vlak		
microreliëf	als gevolg van speelschade, konijnengaten en oude mollenactiviteit in zijstrook noordzijde hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras pleksgewijs hoog gras (bij doelen, zie foto 20)		
bewortelingsdiepte	redelijk		
onkruiden	matige aanwezigheid van weegbree		
overige	vervuiling met snoeihout/oude takjes matige kwaliteit ballenvanger (zie foto 21)		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	redelijk/goed
waterhuishouding	redelijk
vlakheid	redelijk
grasbestand	redelijk
kwaliteit veld	redelijk

2.3 Sportpark Polder Albrandswaard te Poortugaal

SPORTPARK POLDER ALBRANDSWAARD, PSV POORTUGAAL, VELD 1

Veldinformatie en bevindingen

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd en training		
aanlegjaar	2007		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - 0.05 à 0.10 m, matig humeus, matig tot sterk lemig, matig fijn zand 0.05 à 0.10 - circa 0.40 m, humusarm, sterk lemig/klei met matig grof zand (grof) geaggregeerd (zie foto 22) circa 0.40 - 0.60 m, zware klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	19.1	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	4.2	
bodemleven	redelijk		
bodemstructuur	matig tot redelijk, erg compact (vanaf circa 0.05 m)		
stabiliteit middenstrook	redelijk tot goed, enkele instabiele zandnesten		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding	samengesteld drainagesysteem, aanlegjaar 2007, pvc-ribbelbuis met polypropyleen omhulling en zandsleufvulling draandiepte circa 0.65 m en drainafstand 4.00 m h.o.h. laatste controle 2014		
	als gevolg van een compacte structuur en hoog leemgehalte in de bovenlaag kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden grof geaggregeerde laag houdt matig vocht vast		
vlakheid			
macroreliëf	matig tot redelijk, (forse) laagten in doelgebieden en as van het veld		
microreliëf	als gevolg van (geconcentreerde) speelschade (zie foto 23) en polige grasmat hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	matig tot redelijk		
onkruiden	niet waargenomen		
overige	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels staan omlaag		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	matig/redelijk
waterhuishouding	redelijk
vlakheid	matig/redelijk
grasbestand	matig/redelijk
kwaliteit veld	matig/redelijk

SPORTPARK POLDER ALBRANDSWAARD, VV OUDE MAAS, VELD 3**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd en training		
aanlegjaar	2007		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - 0.05 à 0.10 m, matig humeus, matig tot sterk lemig, matig fijn zand 0.05 à 0.10 - circa 0.40 m, matig humeus tot humusarm, sterk lemig/klei met matig grof zand geaggregeerd circa 0.40 - 0.60 m, zware klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	17.3	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	4.3	
bodemleven	redelijk		
bodemstructuur	matig tot redelijk, erg compact (vanaf circa 0.05 m) en viltvorming in top (zie foto 24)		
stabiliteit middenstrook	redelijk tot goed, enkele instabiele zandnesten		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding	samengesteld drainagesysteem, aanlegjaar 2007, pvc-ribbelbuis met polypropyleen omhulling en zandsleufvulling draindiepte circa 0.65 m en drainafstand 4.00 m h.o.h. laatste controle 2014		
	als gevolg van een compacte structuur, hoog leemgehalte in de bovenlaag en viltvorming in top kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden geaggregeerde laag houdt matig vocht vast		
vlakheid			
macroreliëf	matig tot redelijk, laagten in doelgebieden en bij penaltystip en rand 16 metergebied		
microreliëf	als gevolg van (geconcentreerde) speelschade en polige grasmat hobbelig (zie foto 25)		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	matig tot redelijk		
onkruiden	niet waargenomen		
overige	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels staan omlaag		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	matig/redelijk
waterhuishouding	matig/redelijk
vlakheid	matig/redelijk
grasbestand	matig/redelijk
kwaliteit veld	matig/redelijk

SPORTPARK POLDER ALBRANDSWAARD, VV OUDE MAAS, VELD 4**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd		
aanlegjaar	2007		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - 0.10 à 0.15 m, matig humeus, matig lemig, matig fijn zand 0.10 à 0.15 - circa 0.40 m, matig humeus, sterk lemig/klei met matig grof zand geaggregeerd circa 0.40 - 0.60 m, zware klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	12.6	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	3.3	
bodemleven	redelijk tot goed		
bodemstructuur	redelijk, compact (vanaf circa 0.10 m) en geringe viltvorming in top		
stabiliteit middenstrook	goed		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding	samengesteld drainagesysteem, aanlegjaar 2007, pvc-ribbelbuis met polypropyleen omhulling en zandsleufvulling draandiepte circa 0.65 m en drainafstand 4.00 m h.o.h. laatste controle 2014		
	als gevolg van een compacte structuur en viltvorming in top kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden geaggregeerde laag houdt matig vocht vast		
vlakheid			
macroreliëf	vrij vlak, geringe laagten in doelgebieden		
microreliëf	als gevolg van speelschade enigszins hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	redelijk		
onkruiden	geringe aanwezigheid van madelief		
overige	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels staan omlaag, hoog gras in doelmond		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	redelijk
waterhuishouding	redelijk/goed
vlakheid	redelijk/goed
grasbestand	redelijk/goed
kwaliteit veld	redelijk/goed

SPORTPARK POLDER ALBRANDSWAARD, PSV POORTUGAAL, VELD 5**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd		
aanlegjaar	2007		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - 0.05 à 0.10 m, matig humeus, matig tot sterk lemig, matig fijn zand 0.05 à 0.10 - circa 0.35 à 0.40 m, matig humeus tot humusarm, sterk lemig/klei met matig grof zand geaggregeerd circa 0.35 à 0.40 - 0.60 m, zware klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	15.8	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	3.3	
bodemleven	matig tot redelijk		
bodemstructuur	matig tot redelijk, compacte bovenlaag en op circa 0.05 - 0.10 m minus maaiveld losse structuur		
stabiliteit middenstrook	goed		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding	samengesteld drainagesysteem, aanlegjaar 2007, pvc-ribbelbuis met polypropyleen omhulling en zandsleufvulling draandiepte circa 0.65 m en drainafstand 4.00 m h.o.h. laatste controle 2014		
	als gevolg van een compacte structuur en hoog leemgehalte in de bovenlaag kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden geaggregeerde laag houdt matig vocht vast		
vlakheid			
macroreliëf	vrij vlak, geringe laagten in doelgebieden		
microreliëf	als gevolg van speelschade enigszins hobbelig geconcentreerde schade bij pupillendoelmonden en scheidsrechterpaadjes (zie foto 26)		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	matig tot redelijk		
onkruiden	niet waargenomen		
overige	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels zijn netjes omhoog vastgezet (zie foto 27)		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	matig/redelijk
waterhuishouding	redelijk
vlakheid	redelijk
grasbestand	redelijk
kwaliteit veld	redelijk

SPORTPARK POLDER ALBRANDSWAARD, VV OUDE MAAS, VELD 6**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd		
aanlegjaar	2007		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel (zie foto 28)	0 - 0.10 à 0.15 m, matig humeus, zwak tot matig lemig, matig fijn zand 0.10 à 0.15 - circa 0.35 m, matig humeus, matig tot sterk lemig/klei met matig grof zand geaggregeerd circa 0.35 - 0.60 m, zware klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	10.8	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	3.7	
bodemleven	redelijk tot goed		
bodemstructuur	redelijk tot goed, enigszins compact en geringe viltvorming in top		
stabiliteit middenstrook	goed		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding	samengesteld drainagesysteem, aanlegjaar 2007, pvc-ribbelbuis met polypropyleen omhulling en zandsleufvulling draandiepte circa 0.65 m en drainafstand 4.00 m h.o.h. laatste controle 2015		
	als gevolg van een compacte structuur en viltvorming in top kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden geaggregeerde laag houdt matig vocht vast		
vlakheid			
macroreliëf	vrij vlak, geringe laagten in doelgebieden		
microreliëf	als gevolg van speelschade enigszins hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	redelijk		
onkruiden	niet waargenomen		
overige	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels staan omlaag		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	redelijk/goed
waterhuishouding	redelijk/goed
vlakheid	redelijk/goed
grasbestand	redelijk/goed
kwaliteit veld	redelijk/goed

SPORTPARK POLDER ALBRANDSWAARD, PSV POORTUGAAL, VELD 7**Veldinformatie en bevindingen**

type veld	traditioneel natuurgras voetbalveld, wedstrijd		
aanlegjaar	2007		
laatste renovatie			
bodem			
bodemprofiel	0 - 0.05 à 0.10 m, matig humeus, matig lemig, matig fijn zand 0.05 à 0.10 - circa 0.35 à 0.40 m, matig humeus, sterk lemig/klei met matig grof zand geaggregeerd circa 0.35 à 0.40 - 0.60 m, zware klei		
% leem in top 0-0,10 m	2015	15.4	
% organische stof in top 0-0,10 m	2015	4.2	
bodemleven	matig tot redelijk		
bodemstructuur	matig tot redelijk, compacte bovenlaag en op circa 0.05 - 0.10 m minus maaiveld losse structuur geringe viltvorming in top		
stabiliteit middenstrook	goed		
stabiliteit zijstroken	goed		
waterhuishouding	samengesteld drainagesysteem, aanlegjaar 2007, pvc-ribbelbuis met polypropyleen omhulling en zandsleufvulling draindiepte circa 0.65 m en drainafstand 4.00 m h.o.h. laatste controle 2014		
	als gevolg van een compacte structuur, hoog leemgehalte in de bovenlaag en viltvorming in top kwetsbaarder gedurende regenrijke perioden geaggregeerde laag houdt matig vocht vast		
vlakheid			
macroreliëf	vrij vlak, laagten in doelgebieden		
microreliëf	als gevolg van (geconcentreerde) speelschade (doelgebieden en penaltystippen, zie foto 29) hobbelig		
grasmat en grasbestand	Engels raaigras en straatgras, in mindere mate veldbeemdgras		
bewortelingsdiepte	matig tot redelijk		
onkruiden	niet waargenomen		
overige	de belijning is netjes aangebracht de maaibeugels staan omlaag		

Samenvatting van de kwaliteit van het veld

bodem	matig/redelijk
waterhuishouding	redelijk
vlakheid	redelijk
grasbestand	redelijk
kwaliteit veld	redelijk

3. ONDERHOUDSADVIEZEN SPORTVELDEN

3.1 Algemeen

In dit onderhoudsadvies zijn de aandachtspunten voor de algemene werkzaamheden op de bezochte natuurgras- en kunstgras sportvelden samengevat. De genoemde werkzaamheden zijn noodzakelijk voor de instandhouding van de kwaliteit en de bespeelbaarheid van de natuurgras- en kunstgras sportvelden. Deze werkzaamheden en onderhoudsmaatregelen gelden in principe voor elk natuurgras of kunstgras sportveld en dienen met zorg te worden uitgevoerd.

In de paragrafen 3.2 en 3.3 worden de algemene onderhoudsmaatregelen voor de natuurgras en kunstgras sportvelden weergegeven.

In paragraaf 3.4 worden de zelfwerkzaamheden door de verenigingen benoemd en adviezen gegeven.

In de paragrafen 3.5 en 3.6 worden per sportpark de specifieke cultuurtechnische onderhoudsmaatregelen voor de natuurgras sportvelden per veld/groep velden weergegeven.

3.2 Algemene onderhoudsmaatregelen natuurgras sportvelden

In deze paragraaf zijn de aandachtspunten voor de algemene onderhoudsmaatregelen op de bezochte natuurgras sportvelden samengevat. Voor een volledig overzicht zijn in **bijlage 3** de standaard onderhouds- en beheermaatregelen voor natuurgras sportvelden bijgesloten.

Natuurgras sportvelden

De volgende genoemde werkzaamheden/maatregelen zijn voor vrijwel alle natuurgras sportvelden op het sportpark De Omloop te Rhoon en sportpark Polder Albrandswaard te Poortugaal in de gemeente Albrandswaard belangrijk om de kwaliteit van de velden op het gewenste niveau te houden dan wel te verbeteren:

Wiedeggen

In het geval van forse wormenactiviteit wordt geadviseerd om de velden te behandelen met een wiedeg. Deze behandeling kan het beste uitgevoerd worden als de wormenhoopjes (enigszins) opgedroogd zijn. De hoopjes worden gevlakt en verbrokkelen waardoor het rollen van de velden beperkt kan worden. De voorkeur gaat uit naar wiedeggen in het groeiseizoen, doch zoals in de zachte winters van 2012 en 2014, toen er sprake was van een enorme wormenactiviteit, kan het ook wenselijk zijn om buiten het groeiseizoen te wiedeggen.

Goed instellen van de wiedeg, en bewerken onder droge weers- en terreinomstandigheden is in het bijzonder dan uitermate belangrijk om niet te veel ongewenste schade aan de grasmat te krijgen. Overigens is wiedeggen een maatregel die de algemene kwaliteit van een veld (kwaliteit grasmat) ten goede komt.

Doorzaaien

Doorzaaien van de velden in twee richtingen (recht en diagonaal) uitvoeren. In de 16-meter gebieden is een derde werkgang met de doorzaaimachine wenselijk. Handmatig bijzaaien in de doelgebieden kan noodzakelijk zijn. Doorzaaien heeft alleen effect indien sprake is van holle, open en/of kale terreingedeelten. Door vooraf aan het doorzaaien straf te verticuteren worden ongewenste grassoorten (voor een deel) verwijderd en krijgen de gewenste grassoorten kansen zich na het doorzaaien in de grasmat te vestigen. Extra bemesting van de doelgebieden zal wenselijk zijn.

Speelschade herstel

Het is wenselijk om speelschade aan de grasmat (na een speelweekeinde of training) zo spoedig mogelijk te herstellen. Geadviseerd wordt om bij het herstel gebruik te maken van een riek of schop waarmee putjes kunnen worden opgelicht, waarna de grasmat vlak kan worden aangetrapt.

Doelgebieden onderhoud

Om de vlakheid van de doelgebieden (indien deze zijn uitgespeeld aan het einde van het seizoen en er grondruggen gevormd zijn) te corrigeren, is het gebruik van een fieldtopmaker of een forse bewerking met de verticuteermachine mogelijk. Vervolgens is het van belang om gedurende het speelseizoen de doelgebieden van de velden onder profiel te houden door middel van het wekelijks terugharken van uitgespeelde grond. Hiermee wordt het ontstaan van grondruggen en uitgespeelde doelgebieden tegengegaan. Daarnaast is het gewenst om de doelgebieden regelmatig op te breken met een riek en deze zo nodig gering te bezanden. Om de bewerkingen tijdens het groot onderhoud goed te kunnen uitvoeren en het gewenste resultaat te krijgen is het verwijderen van de doelen (voor zover mogelijk) voor het groot onderhoud wenselijk.

Recycling dresser

De recycling dresser is doorontwikkeld, waardoor het zogenaamde wasbordeffect nu niet meer optreedt. Het grote voordeel is dat met de machine en belucht wordt en met eigen grond gewerkt kan worden om te egaliseren (veel minder kans op onkruidgroei, afstoting van aangevoerde grond en geen aanschaf van grond).

Indien deze bewerking wordt uitgevoerd in combinatie met straf verticuteren wordt de vlakheid verder geoptimaliseerd en de kwaliteit van de grasmat verbeterd. Door de inzet van de recycling dresser kan de vertidrain minder frequent worden toegepast. Het is van belang om bij de bewerkingen te bekijken in hoeverre grind in de bovenlaag aanwezig is (dit grind wordt bij de bewerkingen op het oppervlak gebracht). De recycling dresser kan thans worden voorzien van een stenenvanger, daarnaast kan de recycling dresser worden voorzien van een verzamelbak om topplagmateriaal over een veld te verplaatsen (naar uitgespeelde delen/laagten).

Vertidraineren/schudfrezen

Vertidraineren/schudfrezen hebben een positieve invloed op de waterhuishouding van de velden. Een frequentie van veelal 1 x per jaar is zinvol om de bedrijfszekerheid van de velden te behouden. Ook het extra bewerken met een vertidrain van intensief gebruikte terreingedeelten (zoals doelgebieden) in de winterperiode heeft een positief effect op de algemene kwaliteit van de velden.

Drainagesystemen

Om het functioneren van de aanwezige drainagesystemen te garanderen, is het gewenst om de drains circa 1 x per 3 jaar te controleren, indien noodzakelijk te reinigen en mogelijke storingen te herstellen. Aanbevolen wordt om een zo volledig mogelijk overzicht te hebben met gegevens over het aanwezige drainagesysteem. Hierin kan melding worden gemaakt van het jaar van aanleg, enkelvoudig of samengesteld systeem, type omhulsel en sleufvulling, drainafstand en draandiepte en het jaar van de laatste controle en eventuele bijzonderheden. Tevens kan het onderhoud vereenvoudigd worden door het hebben van een goede revisietekening met locatie van eventuele doorspuitputten.

Onderhoud trainingsvelden/hoeken

Geadviseerd wordt om de trainingsvelden indien mogelijk al medio/eind april door te zaaien, zodat de periode van herstel kan worden verlengd. Er kan dan getraind worden op (de zijstroken) van de wedstrijdvelden of de kunstgrasvelden. Dit kan ook in het begin van het seizoen. Uiteraard is het hierbij van belang dat de wedstrijdvelden op dat moment in een goede conditie zijn.

Het is gewenst om de trainingsactiviteiten op de velden over het gehele terrein te spreiden. Hierdoor vindt een uniforme beschadiging van de grasmat plaats, waardoor het onderhoud eenvoudiger wordt (slepen met star sleeppraam). Door goed en gericht te slepen (indien de grasmat wordt afgespeeld of eventueel geforceerd wordt verwijderd) kan de vlakheid van de velden beter gehandhaafd blijven. Plaatselijk kan het gewenst zijn om uitgespeelde gedeelten uit te vullen met schrale teelaarde.

Beregenen velden

Geadviseerd wordt om de velden niet te snel te beregenen. Het ongewenste (straat)gras mag gerust een beetje geel gaan kleuren in de zomerperiode. De goede, gewenste grassoorten als Engels raaigras en veldbeemdgras kunnen dergelijke perioden goed verteren. Straatgras niet vanwege (vaak) een zeer ondiepe beworteling. Jong, pas ingezaaid gras dient uiteraard wel voldoende beregend te worden. Daarnaast is het van belang om de bemestingstoestand van de velden te volgen omdat bij veel beregenen meststoffen uitspoelen waardoor er een tekort kan ontstaan. Een goede richtlijn voor het beregenen van een volgroeide grasmat is het steken van een klein profiel in het veld. Zodra het profiel op een diepte van circa 0.10 m droog is, kan een beregeningsgift worden gegeven van 20 à 25 mm. Het is zinvol om regelmatig te controleren op voldoende bevochtiging en overlapping/bedekking zodat droogteschade achterwege kan blijven.

3.3 Algemene onderhoudsmaatregelen kunstgras sportvelden

In dit onderhoudsadvies zijn de aandachtspunten voor de algemene werkzaamheden op de bezochte kunstgras korfbal- en voetbalvelden van de gemeente Albrandswaard samengevat.

Naast de specifiek aanbevolen werkzaamheden per sportveld vermeld in de separate rapportages, waarbij de velden getoetst worden aan de betreffende sporttechnische norm voor bestaande kunstgras sportvelden, worden hieronder algemene aandachtspunten ten aanzien van het onderhoud van de kunstgras sportvelden vermeld.

Zandkunststof korfbalvelden

De volgende genoemde algemene werkzaamheden/maatregelen zijn voor de twee zandkunststof korfbalvelden gelegen op het sportcomplex van SV RWA te Poortugaal belangrijk om de kwaliteit van de korfbalvelden op het gewenste niveau te houden dan wel te verbeteren:

Algemeen

Het onderhoud op de zandkunststof korfbalvelden dient uitgevoerd te worden met inzet van het juiste materieel op de juiste momenten, onder andere afgestemd op de gebruiksintensiteit, weersinvloeden en de seizoenen. Wanneer het onderhoud niet goed wordt uitgevoerd zal dit de kwaliteit en levensduur van de korfbalvelden negatief beïnvloeden.

Vervuiling, algengroei, overmatige slijtage van de vezels door onvoldoende zandvulling en stagnerende waterhuishouding kunnen indicatie zijn voor onvoldoende of verkeerd onderhoud. Geadviseerd wordt om het dagelijkse en periodieke onderhoud regelmatig (1 à 2 x per jaar) af te stemmen met de aannemer of leverancier van de kunstgrasmat. Een en ander in relatie tot de garantiebepalingen en uitvoering van specialistisch onderhoud door deze aannemer.

Het onderhoud dient ervoor te zorgen dat de zandkunststof korfbalvelden duurzaam en zo optimaal mogelijk bespeelbaar blijven. Goed onderhoud kan de sporttechnische eigenschappen, zoals interactie speler met de kunstgrasmat positief beïnvloeden. Uiteraard vergroot goed onderhoud de levensduur van de kunstgras top laag van de korfbalvelden.

Het onderhoud aan de zandkunststof korfbalvelden kan worden opgedeeld in;

- dagelijks onderhoud;
- wekelijks of periodiek onderhoud;
- jaarlijks of specialistisch onderhoud.

Dagelijks onderhoud

Geadviseerd wordt om de korfbalvelden tijdig te ontdoen van (organische) vervuiling. Vervuiling kan in de zandvulling en tussen de vezels gaan zitten en is een voedingsbodem voor algen, mos en onkruid. Deze vervuiling kan zorgen voor een niet uniform speeloppervlak door middel van; compactie (verharding mat), een glad oppervlak bij nat weer en een hard oppervlak bij droog weer. Het schoonhouden van de kunstgrasmat voorkomt op korte en lange termijn problemen in de waterdoorlatendheid en levensduur van de kunstgrasmat

Wekelijks onderhoud

De korfbalvelden dienen regelmatig geveegd en geborsteld te worden om de zandvulling egaal en los te houden. Het los houden van de infill voorkomt compactering, algengroei en problemen met de waterdoorlaatbaarheid.

Door (geconcentreerde) bespeling kan de zandvulling ongelijk verdeeld raken, vooral ter plaatse van de korven. Bij zandkunststof korfbalvelden dient de zandinfill tot de top van de vezels te zijn ingestrooid. Op basis van wekelijkse controle (gedurende het speelseizoen) dient de zandinfill uniform, egaal en voldoende dik gehouden te worden. Dit kan door borstelen, slepen en eventuele aanvulling. Onvoldoende zandvulling veroorzaakt overmatige slijtage van de vezel en verkort de levensduur van de kunstgrasmat. Bij de korfbalvelden dient de omgeving van de korven (gedurende het speelseizoen) regelmatig op voldoende zandvulling te worden gecontroleerd.

Aanbevolen wordt om de korfbalvelden wekelijks te controleren op vervuiling en onvolkomenheden in de toplaag.

In relatie tot de communicatie met de aannemer over het uitgevoerde onderhoud dienen alle werkzaamheden bij voorkeur vastgelegd te worden in een logboek. Aan de hand van dit logboek kan aangetoond worden hoe vaak en welk onderhoud is uitgevoerd en kan in overleg met de aannemer (1 à 2 x per jaar) bekeken worden of het onderhoudsregime voldoet of op punten moet worden aangepast.

Jaarlijks onderhoud

Op de zandkunststof korfbalvelden dient minimaal 1 à 2 maal per jaar specialistisch onderhoud plaats te vinden door de aannemer of leverancier van de kunstgrasmat. Dit jaarlijkse specialistische onderhoud staat (normaliter) direct in relatie tot de garantievooraanwaarden van de aannemer / leverancier. Afhankelijk van de bespelingintensiteit en ligging van de korfbalvelden, dient in overleg en op basis van de kwaliteit beoordeeld te worden hoe vaak specialistisch onderhoud plaats moet vinden. Hierbij is het tijdstip van het groot onderhoud ook van belang; voldoende droge omstandigheden geven het beste resultaat.

Tijdens het specialistisch onderhoud wordt de kunstgrasmat intensief gereinigd en ontdaan van vervuilingen zoals bladeren, takjes en microslijpsel. Aansluitend zal het korfbalveld gewoeld worden in lengte- en breedterichting waardoor minder kans is voor mos en onkruiden om aan te groeien. De waterdoorlatendheid zal verbeterd worden, door het openbreken van de toplaag.

Indien nodig dient instrooizand te worden bijgestrooid en het instrooi materiaal te worden ingeveegd en herverdeeld over het gehele oppervlak.

Bestrijding en verwijderen van mos, algen en onkruiden zal voornamelijk in de laatste meter van de uitlopen dienen plaats te vinden.

Om het functioneren van de aanwezige drainagesystemen te garanderen, is het gewenst om de drains elke 3 tot 5 jaar te controleren door middel van doorsteken.

Indien noodzakelijk kan een drain of het drainagesysteem gereinigd worden door middel van doorspuiten. Bij het doorspuiten dient voorkomen te worden dat er schade ontstaat aan de drain.

Kunstgras voetbalvelden

De volgende genoemde algemene werkzaamheden/maatregelen zijn voor alle bezochte kunstgras voetbalvelden in de gemeente Albrandswaard belangrijk om de kwaliteit van de velden op het gewenste niveau te houden dan wel te verbeteren.

Algemeen

Het onderhoud op de kunstgras voetbalvelden dient uitgevoerd te worden met inzet van het juiste materieel op de juiste momenten, onder andere afgestemd op de gebruikintensiteit, weersinvloeden en de seizoenen. Wanneer het onderhoud niet goed wordt uitgevoerd zal dit de kwaliteit en levensduur van de velden negatief beïnvloeden.

Het onderhoud dient ervoor te zorgen dat de kunstgras voetbalvelden zo optimaal mogelijk bespeelbaar blijven. Goed onderhoud kan de sporttechnische eigenschappen, zoals interactie van de bal met de kunstgrasmat of interactie speler met de kunstgrasmat positief beïnvloeden. Tevens vergroot goed onderhoud de levensduur van het kunstgras voetbalveld.

Het onderhoud aan een kunstgras voetbalveld kan worden opgedeeld in;

- dagelijks onderhoud
- wekelijks onderhoud
- jaarlijks onderhoud

Dagelijks onderhoud

Geadviseerd wordt om de velden tijdig te ontdoen van vervuiling. Vervuiling kan in de zandvulling en/of instrooirubber vulling gaan zitten, en is een voedingsbodem voor algen, mos en onkruid. Deze vervuiling kan zorgen voor een niet uniform veld door middel van compactie, een glad oppervlak bij nat weer en een hard oppervlak bij droog weer. Het schoonhouden van de kunstgrasmat voorkomt op korte en lange termijn problemen in de waterdoorlatendheid en levensduur van de kunstgrasmat

Wekelijks onderhoud

Regelmatig vegen en borstelen is een onderhoudsmaatregel die het hele veld ten goede komt. Geadviseerd wordt om door middel van het inzetten van een wiedzeg/hark combinatie bij kunstgras voetbalvelden, het veld te decompacteren en zo zijn uniformiteit te behouden.

Door bespeling van de kunstgras velden kan de vezel plat gaan liggen. Hierdoor zal de balrol snelheid bij voetbal toenemen en een voetballer kan minder gemakkelijk met de voet onder de bal komen. Tevens slijt een platliggende vezel aan de zijkant en niet op de top van de vezel. Geadviseerd wordt door regelmatig te borstelen de vezels weer rechter (rechttop) te zetten.

Het op tijd controleren en bijvullen van de kunstgrasmat met hetzelfde instrooirubber, instrooizand of instrooi materiaal ter plaatse van de penaltystippen, cornervakken en de doelmonden heeft een gunstig effect op de vlakheid, stabiliteit en levensduur van de mat.

In relatie tot de communicatie met de aannemer over het uitgevoerde onderhoud dienen alle werkzaamheden bij voorkeur vastgelegd te worden in een logboek. Aan de hand van dit logboek kan aangetoond worden hoe vaak en welk onderhoud is uitgevoerd en kan in overleg met de aannemer (1 à 2 x per jaar) bekeken worden of het onderhoudsregime voldoet of op punten moet worden aangepast.

Jaarlijks onderhoud

Geadviseerd wordt om de kunstgrasvelden 1 à 2 maal per jaar te laten inspecteren op onvolkomenheden (e.e.a. in overleg met aannemer of leverancier van de kunstgrasmat). Tijdens het groot onderhoud kan het veld intensief worden gereinigd en eventueel de vulling worden gedecompecteerd.

Bestrijding en verwijderen van mos, algen en onkruiden zal voornamelijk in de laatste meter van de uitlopen dienen plaats te vinden.

Om het functioneren van de aanwezige drainagesystemen te garanderen, is het gewenst om de drains elke 3 tot 5 jaar te controleren door middel van doorsteken.

Indien noodzakelijk kan een drain of het drainagesysteem gereinigd worden door middel van doorspuiten. Bij het doorspuiten dient voorkomen te worden dat er schade ontstaat aan de drain.

3.4 Zelfwerkzaamheden verenigingen

Sportpark Polder Albrandswaard

Op het sportpark Polder Albrandswaard te Poortugaal worden door de verenigingen diverse zelfwerkzaamheden op de velden uitgevoerd.

De zelfwerkzaamheden zijn volgens opgave van de gemeente Albrandswaard als volgt (natuurgrasveld = NG, kunstgrasveld = KG en aantal x p.jr.):

- steken van de graskanten rond de voetbalvelden (NG, 0.3 x);
- opruimen zwerfvuil, papier en overig afval (NG, 52 x);
- uitzetten velden en eerste belijning (NG, 1 x);
- belijnen (NG, 30 x);
- doelgebieden herstel wedstrijd velden na een speelweekend (NG, 42 x);
- herstellen ongedierteschade graszode (b.v. mol- en konijn schade) (NG)*;
- inspectie voor ingebruikname (KG, dagelijks);
- handmatige onkruidbestrijding veldranden (KG, 12 x)*;
- opruimen zwerfvuil, papier en overig afval (KG, 52 x)*;
- bladblazen en afvoer blad (KG, 26 x);
- schoonmaken schoonlooproosters (KG, 4 x)*;
- onderhoud veldverlichting (NG / KG, 1 x);
- onderhoud ballenvangers (NG / KG, 2 x);
- onderhoud veldafrostering en poorten (NG / KG, 2 x);
- onderhoud reclameborden/bevestiging (NG / KG, 1 x);
- onderhoud en aanschaf netten doelen (NG / KG, 1 x);
- onderhoud en reparatie hoekvlaggen (NG / KG, 1 x);
- onderhoud en reparatie dug outs (NG / KG, 1 x).

* = uitvoering door verenigingen tegen extra vergoeding.

Sportpark De Omloop

Op het sportpark De Omloop te Rhooon worden door de verenigingen diverse zelfwerkzaamheden op de velden uitgevoerd.

De zelfwerkzaamheden zijn volgens opgave van de gemeente Albrandswaard (indicatief) als volgt:

- speelschade herstel natuurgras velden;
- belijnen natuurgras velden;
- hekwerk onderhoud.

Sportpark RWA

Er zijn geen gegevens beschikbaar over welke zelfwerkzaamheden bij SV RWA worden uitgevoerd.

Het is aan te bevelen om duidelijke afspraken met de verschillende sportverenigingen te maken over de uit te voeren “zelfwerkzaamheden” en tijdstippen van uitvoer. Geadviseerd wordt om de zelfwerkzaamheden en uitgevoerde controles en herstelwerkzaamheden vast te laten leggen in een logboek per veld.

Onderstaande zelfwerkzaamheden en gebruiken kunnen in grote mate bijdragen aan de gewenste uniformiteit, (sporttechnische) kwaliteit, veiligheid en duurzaamheid van de kunstgras- en natuurgras sportvelden. Het betreft;

- het regelmatig verwijderen van zwerfvuil, peuken en overige (organische) vervuiling van de kunstgras velden;
- het regelmatig verwijderen van zwerfvuil, blad en overige (organische) vervuiling van de natuurgras velden;
- het belijnen van de natuurgrasvelden zonder hierbij “in te branden”. Geadviseerd wordt om het belijnen te vereenvoudigen door het aanbrengen van markeerpluimpjes;
- het voldoende spreiden van de trainingsactiviteiten op de kunstgras- en natuurgras sportvelden over het gehele terrein;
- het regelmatig verplaatsen van losse oefendoelen, pupillendoelen of korven (bij het korfbal).
- het ontzien van de vaste doelmonden van de wedstrijd/trainings natuurgras voetbalvelden voor het wedstrijdwaardig houden van deze velden. Vooral in het begin van het seizoen kunnen bij specifieke trainingsoefeningen en conditietrainingen de wedstrijd/trainings voetbalvelden op beide sportparken ontlast worden door gebruik te maken van de kunstgrasvelden, de trainingsvelden op het sportpark De Omloop en de in ruime mate, aanwezige extra grasstroken op het sportpark Polder Albrandswaard. Belangrijk hierbij is dat deze stroken voldoende uniform en vlak worden gehouden.
- het op tijd door de verenigingen vrijgeven van de wedstrijd/trainingvelden voor groot onderhoud. Er kan dan getraind worden op (de zijstroken) van de wedstrijdvelden indien deze in goede conditie zijn, of op de kunstgras voetbalvelden en extra grasstroken;
- het vrij maken van de velden door middel van het buiten de velden plaatsen (in depot) van pupillendoelen en losse oefendoelen na wedstrijden en trainingen en de maaibeugels van de vaste doelen na de wedstrijddag omhoog vast te zetten. Dit vereenvoudigt het onderhoud en geeft de velden op den duur een nettere uitstraling;
- indien het groot onderhoud is uitgevoerd op de velden dienen deze niet meer bespeeld te worden om zodoende schade aan de jonge (zich nog te ontwikkelen) grasmat te voorkomen. Het in depot zetten van de vaste en losse doelen tot ingebruikname/vrijgeven van het veld verkleint de kans op bespeling in de kwetsbare doelgebieden;
- het bijtijds herstellen van mollen -en/of konijnenschade voor ingebruikname en verdere schade te beperken;
- het regelmatig controleren en herstellen van doelnetten en ballenvangers (functioneel maken).

Het is gewenst om bijtijds, niet regulier maar wel ingepland gebruik (b.v. schoolactiviteiten en toernooien) te communiceren met de beheerders/onderhoudsploegen van de sportvelden.

3.5 Specifieke onderhoudsmaatregelen natuurgras sportvelden sportpark De Omloop te Rhoon

In onderstaande tabel 1 zijn schematisch de minimale noodzakelijke maatregelen voor het groot onderhoud aangegeven. De onderhoudsadviezen voor de natuurgras sportvelden zijn opgesteld aan de hand van de cultuurtechnische inventarisaties en bemestingsanalyses. Het tijdstip van uitvoeren van deze maatregelen is afhankelijk van weersinvloeden en terreinomstandigheden en dient door de verantwoordelijke instanties te worden aangegeven en indien nodig te worden verschoven.

Vervolgens wordt per veld of per groep velden aandachtspunten voor onderhoud en/of gebruik aangegeven.

tabel 1

	veld 1 RKS V WCR	veld 2 RKS V WCR	veld 1 VV Rhoon	veld 2 VV Rhoon
vertidraineren/schudfrees gehele veld / jaar indien recycling dresser niet wordt ingezet	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.
vertidraineren/schudfrees verdichte delen / jaar				
verticuteren gehele veld / jaar	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.
verticuteren zijstroken / jaar	1 x extra	1 x extra	1 x extra	1 x extra
bezanden met vertidrain/schudfrees/ recyclingdresser in m ³	20	20	20	25
bezanden zonder vertidrain/schudfrees in m ³				
eventuele extra winterbezanding in m ³	5 à 10	5 à 10	5 à 10	5 à 10

	veld 3 VV Rhoon	trainingsveld A	trainingsveld B	trainingsveld C
vertidraineren/schudfrees gehele veld / jaar indien recycling dresser niet wordt ingezet	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.
vertidraineren/schudfrees verdichte delen / jaar		1 x extra	1 x extra	1 x extra*
verticuteren gehele veld / jaar	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.
verticuteren zijstroken / jaar	1 x extra			1 x extra
bezanden met vertidrain/schudfrees/ recyclingdresser in m ³	25	circa 5	circa 8 à 10	circa 15
bezanden zonder vertidrain/schudfrees in m ³				
eventuele extra winterbezanding in m ³	5 à 10	circa 2	circa 3 à 4	circa 5

- Voor de samenstelling van geschikt bezandingszand zie technische informatie in bijlage 3.
- * alleen bij hogere gebruikintensiteit van trainingsveld C

Algemeen

In bovenstaande tabel zijn de minimaal noodzakelijke maatregelen ten behoeve van het groot onderhoud aangegeven.

In paragraaf 3.2 en 3.4 zijn een aantal onderhoudsmaatregelen opgenomen die van belang zijn voor alle natuurgras sportvelden op het sportpark De Omloop te Rhooon. Met betrekking tot wiedeggen, doorzaaien, speelschade herstel, doelgebieden onderhoud, vertidraineren, drainage, beregenen, trainingsvelden onderhoud en zelfwerkzaamheden verenigingen wordt verwezen naar deze paragrafen.

Op diverse (wedstrijd)velden is (flinke) konijnenschade geconstateerd. Geadviseerd wordt om de konijnenschade te herstellen, de konijnenactiviteit afdoende te beperken en direct in te grijpen bij enige activiteit. Bij gebruik van de velden dienen vooraf de (drempelvormige) konijnengaten hersteld te worden, om zodoende de kans op blessures aan spelers en gebruikers tot een minimum te beperken.

De belijning op de natuurgras wedstrijd velden is mooi aangebracht (zonder in te branden) en de maaibeugels van de doelen waren op diverse velden netjes omhoog vastgezet. Deze zelfwerkzaamheden van de voetbalverenigingen kunnen worden gecontinueerd. Het is wenselijk dat ook op de overige wedstrijd velden de maaibeugels na gebruik omhoog worden vastgezet en er regelmatig wordt bij gemaaid rond de doelpalen.

Het is wenselijk om de natuurgras velden jaarlijks straf te verticuteren en daarna in twee richtingen (recht en diagonaal) door te zaaien om zo de kwaliteit van het grasbestand te verbeteren. Het doorzaaien van een gesloten grasmat (zonder voorafgaand te verticuteren) heeft weinig rendement en wordt daarom afgeraden. Het verticuteren van de zijstroken van de vijf wedstrijd velden (en trainingsveld C bij het huidige extensieve gebruik) kan één maal extra worden uitgevoerd (zie onderhoudstabel).

Geadviseerd wordt om de vijf wedstrijd velden en de drie trainingsvelden vooralsnog om het jaar te behandelen met een recyclingdresser in combinatie met een bezanding. De inzet van de recyclingdresser geeft lucht in de toplaag (betere groeivoorwaarden voor het gras en positieve invloed op infiltratie van neerslag) en door het opbrengen van 'eigen' grond (veelal circa 25 à 30 m³ voor een wedstrijd veld) in combinatie met een bezanding wordt de vlakheid van het oppervlak verbeterd. Voorafgaande aan de bewerking wordt geadviseerd om de velden kort te maaien, de grasmat straf te verticuteren en uitkomend materiaal op te vegen. Uitkomende grond kan hierbij (per veld) gebruikt worden om eventuele laagten in de doelgebieden of as van het veld uit te vullen. In de tussenliggende jaren is het wenselijk om de velden te bewerken met de vertidrain (voorkeur holle pennen) in combinatie met een bezanding. Het zand dient hierbij zo veel mogelijk in de vertidraingaten te worden gesleept.

Om de voetbalvelden in de herfst en winter bespeelbaar te houden kan het gewenst zijn om in de maanden oktober, november, december of januari de natuurgras voetbalvelden gering te bezanden; een en ander is afhankelijk van de weers- en terreinomstandigheden op dat moment.

Bekend is dat de natuurgras velden liggen op een voor iedereen vrij toegankelijk sportpark, en de velden ook gebruikt wordt buiten de door de verenigingen georganiseerde wedstrijden en trainingsactiviteiten. Dit gebruik kan zorgen voor geconcentreerde speelschade en een niet uniforme grasmat.

RKSV WCR, veld 2

Geadviseerd wordt om bij de trainingsactiviteiten die op dit veld worden gehouden, zoveel mogelijk spreiding toe te passen, en zo min mogelijk de vaste doelen te gebruiken om geconcentreerde speelschade in de doelgebieden te voorkomen.

VV Rhoon, veld 1

Bij de rondgang op het veld is geconstateerd dat de konijnenschade (gaten) opgevuld zijn met te schrale teelaarde/zand waardoor kleine instabiele plekken zijn ontstaan. Geadviseerd wordt om bij het herstel geen zand te gebruiken maar matig humeus tot humeuze teelaarde en eventueel hier blokzoden (uit de uitlopen) aan te brengen.

VV Rhoon, veld 2

Op het wedstrijd/trainingsveld is veel geconcentreerde speelschade zichtbaar bij de (pupillen)doelmonden, als veld en de 16 meterlijn doelgebied kantinezijde. Het is gewenst om de trainingsactiviteiten over het gehele terrein te spreiden en hierbij gebruik te maken van losse oefendoelen en zo min mogelijk gebruik te maken van de vaste doelmonden. Het is wenselijk om de losse oefendoelen na gebruik buiten het veld (in depot) te plaatsen. Dit vereenvoudigt het onderhoud en geeft het veld (de velden) op den duur een nettere uitstraling.

Om het veld beter wedstrijdwaardig te houden is het zinvol om het trainingsveld C meer te gebruiken en onder goede weers- en terreinomstandigheden bij aanvang en einde seizoen ook de zijstroken van de overige wedstrijd velden te gebruiken.

De dug outs op dit veld bevinden zich in de veiligheidszone van het veld (circa 2.40 m van de zijlijn). Geadviseerd wordt om de dug outs op minimaal 3.00 m van de zijlijn te plaatsen conform het reglement van de KNVB.

Trainingsveld A

Het is gewenst om de mollenschade in de uitloop noordzijde te herstellen, de mollenactiviteit verder te beperken en direct in te grijpen bij enige activiteit. Bij mollenactiviteit op het veld dienen voor gebruik de instabiele ritten en molshopen weggewerkt te worden, om zodoende de kans op blessures bij gebruikers tot een minimum te beperken.

Trainingsveld B

Geadviseerd wordt de ontwikkeling van het aanwezige onkruid (weegbree) in de grasmat te volgen en indien noodzakelijk te bestrijden.

Aan de onderzijde van de vaste doelpalen zitten scherpe uitstekende delen. Het is wenselijk dat dit voor de veiligheid van gebruikers wordt aangepast.

Trainingsveld C

Geadviseerd wordt de ontwikkeling van het aanwezige onkruid (weegbree) in de grasmat te volgen en indien noodzakelijk te bestrijden.

Op het veld is vervuiling met snoeihout/oude takjes geconstateerd wat blessures bij gebruikers kan veroorzaken. Het is wenselijk dat (organische) vervuiling regelmatig wordt verwijderd.

Als zelfwerkzaamheid voor de verenigingen wordt geadviseerd om de aanwezige oefen- en pupillendoelen na gebruik in depot te plaatsen buiten het veld. Deze zelfwerkzaamheid zal het onderhoud (o.a. maaien) vereenvoudigen en zorgen voor een uniformer veld/grasbezetting.

Voor het optimaliseren van het trainingsgebruik van het veld is het wenselijk om de aanwezige ballenvangers te herstellen.

3.6 Specifieke onderhoudsmaatregelen natuurgras sportvelden sportpark Polder Albrandswaard te Poortugaal

In onderstaande tabel 2 zijn schematisch de minimale noodzakelijke maatregelen voor het groot onderhoud aangegeven. De onderhoudsadviezen voor de natuurgras sportvelden zijn opgesteld aan de hand van de cultuurtechnische inventarisaties en bemestingsanalyses. Het tijdstip van uitvoeren van deze maatregelen is afhankelijk van weersinvloeden en terreinomstandigheden en dient door de verantwoordelijke instanties te worden aangegeven en indien nodig te worden verschoven.

Vervolgens wordt per veld of per groep velden aandachtspunten voor onderhoud en/of gebruik aangegeven.

tabel 2

	veld 1 PSV Poortugaal	veld 3 VV Oude Maas	veld 4 VV Oude Maas	veld 5 PSV Poortugaal	veld 6 VV Oude Maas	veld 7 PSV Poortugaal
vertidraineren/schudfrees gehele veld / jaar indien recycling dresser niet wordt ingezet	2 x / 1 jr.	2 x / 1 jr.	2 x / 1 jr.	2 x / 1 jr.	2 x / 1 jr.	2 x / 1 jr.
vertidraineren/schudfrees verdichte delen / jaar	eventueel 1 x extra					
verticuteren gehele veld / jaar	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.	2 x / 1 jr.	2 x / 1 jr.	1 x / 1 jr.
verticuteren zijstroken / jaar	1 x extra	1 x extra	1 x extra			1 x extra
bezanden met vertidrain/schudfrees/ recyclingdresser* in m ³	25*	25*	20 à 25*	25*	20*	25*
bezanden zonder vertidrain/schudfrees in m ³						
eventuele extra winterbezanding in m ³	3 à 5	3 à 5	3 à 5	3 à 5	3 à 5	3 à 5

- Voor de samenstelling van geschikt bezandingszand zie technische informatie in bijlage 3;
- * Bij het groot onderhoud/bewerking met de recyclingdresser dient circa 10 à 15 m³ van de aanbevolen hoeveelheid verschalingszand te worden gebruikt. De resterende hoeveelheid zand dient bij de najaarsbewerking met de vertidrain te worden opgebracht

Algemeen

In bovenstaande tabel zijn de minimaal noodzakelijke maatregelen ten behoeve van het groot onderhoud aangegeven.

In paragraaf 3.2 en 3.4 zijn een aantal onderhoudsmaatregelen opgenomen die van belang zijn voor alle natuurgras sportvelden op het sportpark Polder Albrandswaard te Poortugaal. Met betrekking tot wiedeggen, doorzaaien, speelschade herstel, doelgebieden onderhoud, vertidraineren, drainage, beregenen, trainingsvelden onderhoud en zelfwerkzaamheden verenigingen wordt verwezen naar deze paragrafen.

De belijning op de natuurgras velden is mooi aangebracht (zonder in te branden) en de maaibeugels van de doelen op veld 5 waren netjes omhoog vastgezet. Deze zelfwerkzaamheden van de voetbalverenigingen kunnen worden gecontinueerd. Het is wenselijk dat ook op de overige natuurgras velden de maaibeugels na gebruik omhoog worden vastgezet, er regelmatig wordt bij gemaaid rond de doelpalen en na (trainings)gebruik de oefen- en pupillendoelen in depot worden geplaatst buiten de velden. Deze zelfwerkzaamheden zullen het onderhoud vereenvoudigen en zorgen voor een uniformere uitstraling.

Uit de kwaliteitsbeoordelingen en de bemesting analyses blijkt dat de in 2007 aangelegde natuurgras velden een veelal zwaar bodemprofiel hebben met een hoog leemgehalte in de bovenlaag (circa 11 à 19%). Hieronder bevindt zich een veelal fijn tot grof geaggregeerde laag met veelal grove kleidelen/brokken. De vlakheid (het micro reliëf) van de velden is veelal matig beoordeeld. Het bodemleven (wormenactiviteit) begint al goed op gang te komen. Om de vlakheid, structuur en waterhuishouding (verder) te verbeteren wordt (ondanks het hoge leemgehalte en kleidelen) voorgesteld om de velden vooralsnog jaarlijks te behandelen met een recyclingdresser. Vanwege het hoge leemgehalte dient deze bewerking uitgevoerd te worden in combinatie met een (geringe) bezanding (zie onderhoudstabel). De inzet van de recyclingdresser geeft lucht in de toplaag (betere groeivoorwaarden voor het gras en positieve invloed op infiltratie van neerslag) en door het opbrengen van 'eigen' grond (veelal circa 25 à 30 m³ voor een wedstrijdveld) in combinatie met een bezanding wordt de vlakheid van het oppervlak verbeterd. Voorafgaande aan de bewerking wordt, voor een zo goed mogelijk resultaat, geadviseerd om de velden kort te maaien, de grasmat straf te verticuteren en uitkomend materiaal op te vegen. Uitkomende grond kan hierbij (per veld) gebruikt worden om eventuele laagten in de doelgebieden of as van het veld uit te vullen. Waar forse laagten zijn ontstaan (veld 1 en veld 3) kan het wenselijk zijn om de laagten verder uit te vullen met schrale teelaarde.

Het is wenselijk om de natuurgras velden jaarlijks straf te verticuteren en daarna in twee richtingen (recht en diagonaal) door te zaaien om zo de kwaliteit van het grasbestand te verbeteren. Het doorzaaien van een gesloten grasmat (zonder voorafgaand te verticuteren) heeft weinig rendement en wordt daarom afgeraden. Het verticuteren van de natuurgras velden 5 en 6 en de zijstroken van de natuurgras velden 1, 3, 4 en 7 kan eenmaal extra worden uitgevoerd (zie onderhoudstabel).

Om de voetbalvelden in de herfst en winter bespeelbaar te houden, verdichtingen van de bovenlaag door gebruik te verminderen en infiltratie van neerslag te bevorderen wordt geadviseerd om de velden vooralsnog jaarlijks in het najaar extra te beluchten met de vertidrain (of een diepbeluchting schudfrees tot circa 0.40 m minus maaiveld) in combinatie met een geringe bezanding. Het zand dient hierbij zo goed mogelijk in de vertidraingaten te worden gesleept (tegengaan van een zandlaagje in de top). Tijdstip van uitvoer is afhankelijk van de weers- en terreinomstandigheden op dat moment. Er dient bij de onderhoudswerkzaamheden rekening te worden gehouden met de hoge leemhoudende structuur van de velden.

Bekend is dat de natuurgras velden liggen op een voor iedereen vrij toegankelijk sportpark, en de velden ook gebruikt wordt buiten de door de verenigingen georganiseerde wedstrijden en trainingsactiviteiten. Dit gebruik kan zorgen voor geconcentreerde speelschade en een niet uniforme grasmat.

Veld 1, PSV Poortugaal en veld 3, VV Oude Maas

Het is wenselijk dat de wedstrijd/trainingsvelden zo vroeg mogelijk aan het eind van het seizoen groot onderhoud en doorzaaien ondergaan zodat de grasmat zich voldoende kan ontwikkelen. Belangrijk hierbij is dat de velden en zeker de doelmonden na het groot onderhoud niet betreden worden tot het moment van vrijgeven/ingebruikname. Geadviseerd wordt om de vaste doelen bij het groot onderhoud in depot te zetten totdat de velden weer in gebruik kunnen worden genomen. Dit geldt uiteraard ook voor de overige natuurgras velden na groot onderhoud.

Veld 4, VV Oude Maas

Geadviseerd wordt de ontwikkeling van het aanwezige onkruid (madelief) in de grasmat te volgen en indien noodzakelijk te bestrijden.

Veld 5, PSV Poortugaal

Het is gewenst om de veel belopen "scheidsrechterspaadjes" gedurende het seizoen op te breken met een riek en deze zo nodig gering te bezanden ten behoeve van het stroever maken.

Geadviseerd wordt om de pupillen wedstrijden gelijkmatig over beide speelhelften te verdelen om zodoende de grasmat voldoende uniform te houden.

Kiwa ISA Sport B.V.

ing. T.A. Joosten
Directeur